

LUNDS
UNIVERSITET

UTSTÄLLNING PÅ UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I LUND FEBRUARI – JUNI 2022

Frank Heller

SVINDLARE, KOSMOPOLIT, FÖRFATTARE

Dr Serner och Mr Heller

Gunnar Serner var under pseudonymen Frank Heller Sveriges mest framgångsrike underhållningsförfattare under 1900-talets första hälft. Sammanlagt skrev han fler än femtio böcker, de allra flesta i äventyrs-genren. Han blev mest känd för böckerna om den smått självbiografiske svindlaren och äventyraren Filip Collin, alias professor Pelotard. I Frank Hellers skrönor och berättelser löper hans hjältars öden parallellt med hans egen livshistoria — liksom i romanernas värld är denna historia fylld av märkliga öden och sällsamma äventyr...

Omslagsbild: "Jag på min pegas i oasens utkant". Gunnar Serner i Tozeur, Tunisien 1923. Foto: Troligtvis Annie Serner. Molanders samling, Universitetsbiblioteket i Lund

Gunnar Serner, 1914. Foto: Okänd. Gunilla Wäles samling

Gunnar Serner framburen av de betydligt äldre klasskamraterna i samband med deras studentexamen 1902.
Foto: Okänd. Molanders samling, Universitetsbiblioteket i Lund

Akademiskt underbarn och banksvindlare

Frank Heller föds den tjugonde juli 1886 – som Martin Gunnar Serner – i Lösens socken i Blekinge. Fadern är kyrkoherde på orten, men antar en ny tjänst i skånska Bosarp när Gunnar är sju år. Där får han kompletterande undervisning i hemmet och läser in fem årskurser på två år, för att på hösten 1898 bli antagen till sjätte nedre vid Katedralskolan i Lund. Fyra år senare, ännu ej sexton fyllda, tar han studenten. En så kallad Mogenhetsexamen.

Familjens ekonomi är knapp. Den överbegåvade sonens vidare studier finansieras delvis av en morbror i Jönköping, delvis genom "studentväxlar". Det var inte ovanligt att hamna i en lånekarusell på grund av de korta löptiderna hos den tidens högst ofördelaktiga lån för sämre bemedlade studenter. I unge herr Serners fall så mycket svårare att hoppa av som han snabbt kastar sig in i det gladaste – och mest vidlyftiga – av studentliv, bland annat i kostsam sällskap med den legendariske överliggaren Sam Ask.

1905 tar han sin fil. kand., 1909 sin fil. lic. Följande vår disputerar han, tjugotre år gammal, på en avhandling "On the Language of Swinburne's Lyrics and Epics". Framtiden ser minst sagt ljus ut för landets ditintills yngste filosofie doktor.

Gunnar Serner 1910, året då han blev Sveriges yngste filosofie doktor.
Foto: Okänd. Molanders samling, Universitetsbiblioteket i Lund

Tjugutreårig fil. doktor.

En disputation af rätt ovanligt slag var den, som i onsdags ägde rum å Lunds universitets auditorium VI, då fil. lic. Gunnar Serner, ld., försvarade sin afhandling i engelska om "Swinburnes språk".

Dr Serner — till åldern 23 år — fick, skrifver L. D., af vederbörande opponenter ett godt erkännande för sitt arbete och kan med skäl vara stolt öfver den akademiska lagerns eröfrande vid en ålder, då ej så få ännu taga de första stegen på den akademiska värdjobanan.

Lunds Dagblad den 26 maj 1910

Skulderna och växelrytteriet har emellertid skenat iväg med honom. Uppgifterna går isär, men förmodligen har han ägnat sig åt smärre bedrägerier en längre tid när han — den tjugooåttonde september 1912 i Malmö — begår sin mest vågade kupp.

Resväskan är redan packad. Dagarna därpå ska tidningarna rapportera om två lyckade banksvindlerier med falska reverser och ett misslyckat. Polisen rycker ut, men det akademiska underbarnet har redan hunnit ner till hamnen för att ta ångbåten Gylfe mot Köpenhamn.

Därifrån går färden vidare till London. Lånat från den unge hjälten i Artur Möllers nyligen utkomna roman "Studentsynder" tar han sig ett nytt namn. Och mer än så. När Serner i november lämnar den brittiska huvudstaden har han med sina egna ord med sig "ett första skal kring det nya jag, jag höll på att bygga upp — en ask visitkort. Av dessa framgick det, att jag numera hette Mr. Frank Heller och hade min adress i Bedford Square 34, London WC 1."

Det är allt som behövs för att korsa Europas gränser vid den här tiden. Ett visitkort och en ärlig uppsyn. Lägligt nog för en bedragare och blivande föreställningskonstnär. Dr. Serner har blivit Mr. Heller. Transformationen är påbörjad — och siktet inställt på Monte Carlo.

Visitkort från 1912.
Maj Ailis samling

Polisunderrättelser den 1 oktober 1912

Stockholms Polis Tisdagen den 1 Oktober 1912

Polisunderrättelser

N:o 116

Affärschefen v., Ström.

Under inseende af Stockholms Polisstyrelse utgifna för rikets Polismyndigheter.

I.

Martin Gunnar Serner.
(Se A 1.)

A. Efterlysta personer.

1:0. Här ofvan afbildade filosofie doktorn **Martin Gunnar Serner**, född 1886 i Lösens s.n. Blekinge län, torde efterspanas och anhållas för det han $\frac{25}{9}$ d. å. på förfalskade lånehandlingar i två banker i Malmö åtkommit sammanlagt 9000 kr. Han beskrives vara under medellängd, med mörkt hår och mörka kortklippta mustascher, mörka troligen brunn ögon och rödlett hy; går något framåtlutad; använder pincenex med guldbågar; och var vid afvikandet s. d. iklädd kavajkostym af grämeleradt groft tyg. Skulle Serner, hvilken talar tyska, engelska och franska samt möjligen andra språk, anträffas, torde telegraf- eller telefonmedd. sändas t. f. detektivkommissarien Forssén i Malmö, hvilken begärt efterlysningen.

2:0. Agenten **Axel Axelsson**, omkr. 40 år gammal, kortväxt, undersåtsig, ljuslagd, med tämligen stora ljusa uppvridda mustascher, håret benadt i midten, något kal hjässa; iklädd blå kavajkostym, sv. styf hatt, uppstående hvit krage, möjligen mörk öfverrock; medför antagligen en brun halfmeterslång skiuväska samt filtar i bärrem, misstänkes för delaktighet i tafvelstölden från Cordosa i Köpenhamn. Axelsson torde efterspanas, om han anträffas, anhållas och höras samt telegrafmedd. sändas stadsf. Lidberg i Stockholm, hvilken begärt efterlysningen.

3:0. För under E 1 omn. velocipedstöld i Säfsjöström misstänkes en »**Huffare**», hvilken på aftonen $\frac{25}{9}$ d. å. tagit logi i vedboden. Han beskrives vara lång, smärt och ljuslagd; iklädd ljusa kläder och ljus sportmössa. Bemannade person, som möjligen söker arbete vid järnvägsbyggnader, torde efterspanas, därest han anträffas, anhållas och höras samt medd. sändas e. länsm. Lithberg vid Säfsjöström—Nässjö järnvägsbyggnad, hvilken begärt efterlysningen.

4:0. För under E 4 omn. stöld i Gäfle misstänkes i N:o 84 D 6 d. å. sist omn. sjömannen **Axel Ivan Andersson-Ekstrand**, född $\frac{25}{7}$ 82 i Lund och skriven i Malmö, å hvars sjömanshus han är inskriven under N:o 118. Senast har Ekstrand varit lagligen förhryrd å ångf. »**Felicia**» som timmerman, men rynde från fartyget $\frac{25}{9}$ i Gäfle. Af de omn. stulna föremålen har Ekstrand bevisligen innehaft åtminstone gitarren och mandolinen, hvilka han burit ombord å »**Felicia**», där berörda föremål blifvit anträffade. Ekstrand beskrives vara 171 cm. lång, smärt med ganska lång hals, mörklondt hår, rödbönda mustascher, eventuellt helskägg, långlagdt toppformigt magert ansikte, parallel pann- och näsprofil, utstående öron, högt liggande blonda ögonbryn, tre horisontala rynkor i pannan, gråblå ellipsformade ögon med öfre ögonlock obetackta, liten interocular, lång rak något sned näsa med liten rot, smal rygg och rätt stora näsborrar, ordinar mun och haka, div. tatueringar å båda händerna och armarna samt iklädd blå kavajkostym. Ekstrand torde efterspanas, häktas

Landsflyktig spelare och litterär debutant

På kasinot i Monte Carlo är det meningen att återstoden av de nio tusen kronorna från bankerna kring Stortorget i Malmö ska mångdubblas. Gunnar Serner alias Frank Heller har blivit introducerad för äventyraren – och storspelaren – Karl Petersén och hans "idiotsäkra" roulettesystem.

Inget lysande företag. Besviken och utblottad ska den unge landsflyktingen från Bosarp inom kort istället finna sig på ett allt smalare näs mellan sina omfattande oreglerade skulder och den dystra rättvisan i Sverige.

Vykort från maj 1913 skickat till vännen Artur Möller.
De markerade platserna är: Min bost., Kasinot, Condamine-kvarteret och Gamla delar af slottet.
Brevsaml. Möller, Universitetsbiblioteket i Lund

Han besitter ordets makt, men sina verser kan han inte försörja sig på. Återigen tar han råd av den äldre och luttrade Petersén, denna gång med oväntad framgång. Poesi är för fåtalet; vägen till banken går via äventyrlitteraturen.

Vem är då bättre lämpad att vända sig till än den författare, tillika redaktör, han har att tacka för sitt nya namn? I januari 1913 sänder så en viss "Frank Heller" två noveller till Artur Möller hemma i Sverige.

Gunnar Serner och Artur Möller i Marielyst 1916.
Foto: Ove Scherbeck. Molanders samling, Universitetsbiblioteket i Lund

Adolf Hallmans karikatyr av Gunnar Serner publicerades i Söndags-Nisse 1917:25. Detta var första gången Serner tillät att hans bild publicerades efter landsflykten.

De publiceras redan månaden därpå i veckotidningen Figaro. En liten försmak av vad som mycket snart komma skall.

Innan året är slut har ytterligare tre noveller publicerats i Dagens Nyheter, samt en i Bonniers Månadshäfte.

Samtliga under den kanske mindre flamboyanta pseudonymen Martin Michaël.

Dessa berättelser, inspirerade av "en samling pittoreska typer av alla nationer" i Monte Carlo, utgör stommen till bokdebuten på Bonniers våren 1914:

"I hasardens huvudstad". Från och med nu, och på de ofta konstrika omslagen till ytterligare femtiotre böcker fram till författarens död trettiofyra år senare, är det namnet Frank Heller som gäller. Först ut novellserien "Herr Collins affärer i London", som introducerar gentlemannasvindlaren och äventyraren Filip Collin – alias professor Pelotard – och utkommer något halvår senare.

Bonniers är inte utan invändningar mot den sistnämnda. Ironiskt nog med tanke på att den inom kort ska tryckas i åtskilliga upplagor. Året därpå kan förlaget i sin katalog marknadsföra sin nya påläggskalv som "Sveriges kanske mest lästa författare".

Dessförinnan har Heller sett till att förmera intäkterna genom att låta "Herr Collins affärer i London" gå som följetong i Bonniers Månadshäfte, avlöst av novellserien "Herr Leroux i luften" och – parallellt – "Mannen från Liège" (under pseudonymen C 33). Samtidigt säljer han in romanen "Storhertigens finanser" som följetong i Stockholms-Tidningen.

Produktionstakten är extrem, arvoden och förskott generösa. Den skuldsatte akademikern och misslyckade spelaren har hittat ett eget system, betydligt mer idiotsäkert än vid något roulettbord. Ett där alla inblandade för ovanlighetens skull vinner. Förlag, författare och läsare. Han lämnar "hasardens huvudstad", tillbringar krigsåren i Danmark och kan redan 1919 avveckla samtliga skulder från de vildsinta studentåren i Lund.

Den gäckande Frank Heller har vid det laget inte mindre än femton framgångsrika böcker bakom sig. Han

Frank Heller och en bekant i Monte Carlo. Vykort skickat till Artur Möller 1920. Brevsaml. Möller, Universitetsbiblioteket

gör succé i Tyskland, får option på ett flertal filmatiseringar och ska sedermera översättas till sexton språk.

Men orosmolnen är inte helt bortblåsta. Han är fortfarande en efterlyst brottsling i hemlandet. Än så länge.

Världsberömd författare och kosmopolit

Efter kriget duger det inte längre med ett visitkort att visa upp vid gränskontrollen. Som alla andra behöver Gunnar Serner ett pass. Ett svenskt pass. Trots att han är en efterlyst brottsling i hemlandet får han ett utfärdat av den nye konsulin i Köpenhamn, som råkar vara en hängiven Frank Heller-läsare. En första resa genom ett krigshärjat Europa kan påbörjas.

Den elfte februari 1920, på Skandinaviska föreningen i Rom, träffar han så sin blivande hustru, den unga danskan Annie Kragh. Från det ögonblicket och fram till författarens död har de "knappt varit skilda åt en dag, ja knappt en timme", som Serner ska skriva i sin självbiografi "På detta tidens smala näs: funderingar över ett liv" från 1940. "Hon blev mina resors mål!"

Därmed inte sagt att de slår sig till ro. Liksom Hellers romaner och reportage är de i ständigt behov av miljöombyte. Det är först efter att på otaliga resor i och utanför Europa ha levt livet "à la carte" som de låter uppföra Casa Collina på Bornholms nordspets. En sexkantig villa baserad på Gunnars ritningar. 1925 står den färdig. Praktiskt taget i svenskt farvatten, fast utom räckhåll för lagens inte alltför långa arm.

Namnet kommer sig av att huset ligger på en kulle – collina på italienska – men sänder framförallt en tacksamhetens tanke till Filip Collin: den fiktive svindlare som en gång fixat grundplåten.

1926 ska lyckan återigen le mot hans skapare. Tack vare en svensk lagändring preskriberas de fjorton år gamla brotten. Det står den avfällige akademikern fritt att återvända till fäderneslandet, vilket han gör två år senare. Helt kort. Det finns andra nejder som lockar mer.

Frank Heller och hans blivande hustru Annie Kragh utanför Palazzo Bonaparte, på Piazza Venezia i Rom, som då inrymde den Skandinaviska föreningen.
Ill: Petter Lawenius

"Frank och Annie i Lagunernas stad 1920". Paret Serner på bröllopsresa i Venedig.
Foto: Okänd. Molanders samling, Universitetsbiblioteket i Lund

Inte minst Franska Rivieran. 1927 har paret Serner förvärvat Villa St. Yves i Menton, ett längre stenkast från Monte Carlo. De har nu två någorlunda fasta punkter i tillvaron, och tillbringar delar av sommarmånaderna på Bornholm i norr och vintrarna på Rivieran i söder.

Annie och Gunnar Serner tillsammans med bl.a. Gunnars mor Elisabeth Serner och Evert Taube i Taormina på Sicilien 1921.
Foto: Okänd. Molanders samling, Universitetsbiblioteket i Lund

Vår och höst reser de. Två skandinaviska flyttfåglar som lyckats finna varandra. I flykten.

Under andra världskriget finner de sig däremot mer eller mindre internerade i Rom, men lyckas 1943

Annie Serner på Sicilien 1921
Foto: Troligtvis Gunnar Serner. Gunilla Wärlles samling

utverka resetillstånd. Den här gången hamnar de strategiskt nog i det neutrala Sverige, där de blir kvar fram till krigsslutet. I vanlig ordning på resande fot.

Deras båda hus är illa medfarna av kriget, men världen ligger i och med freden snart öppen igen. De korsar Atlanten i båda riktningarna och befinner sig från sensommaren 1946 i Schweiz. Parets vistelse på och mellan alptopparna resulterar i vad som ska bli Frank Hellers sista bok, med den koncisa titeln "Resa i Schweiz".

Annie och Gunnar Serner, troligtvis i Villa St. Yves 1928.
Foto: Okänd. Molanders samling, Universitetsbiblioteket i Lund

Innan den utkommer hinner författarens hälsa svikta. Tisdagen den fjortonde oktober 1947, på Malmö Allmänna Sjukhus, går han ur tiden. Med änkan Annes ord efter "en elakartad hjärtåkomma". Han begravs på Norra Kyrkogården i Lund, där en minnessten än idag bär vittne om den dubbla identitet som byggdes upp en höstdag 1912 i London. "Fil. Doktor Gun-

nar Serner", står det naturligt nog hugget i stenen – och där ovanför en betydligt mer välbekant, snirklig namnteckning. Frank Heller. Som en signering av en halvt om halvt odödlig hand.

Annie ska överleva sin make och reskamrat med nästan tjugosex år. De delar viloplats sedan våren 1973.

ARTUR MÖLLER

I januari 1913 skriver Gunnar Serner till författaren och redaktören för veckotidningen Figaro, Artur Möller (1883—1940), vars bekantskap han gjort vid karnevalen i Lund året innan. Han beskriver sin prekära och utsatta situation som landsflyktig i Monte Carlo. Brevet signerar han med Frank Heller, det namn han lånat från hjälten i Möllers "Studentsynder", samt bifogar två noveller.

SÖNDAGS-NISSE PORTRÄTTGALLERI.
Svensk succèsförfattare i Köpenhamn.

Artur Möller. Karikatyr av Adolf Hallman "tecknad vid en stilla whiskeypinne en afton hos Frank Heller". Söndags-Nisse 13.1.1918

"I Monte Carlo. Intervju med Sveriges misskända välgörarinna" trycks i Figaro 15.2.1913 och blir Serner's första publicerade stycke skönlitteratur (under pseudonymen Martin Michaël).

Med sin inblick i förlags- och tidskriftsvärlden kom Artur Möller under de första åren att fungera som något av en litterär agent åt den unge författaradepten. Men framförallt blir han en nära och förtrogen vän, vilket framgår av de 271 försändelser från Serner till Möller som finns bevarade på Universitetsbiblioteket i Lund.

KARL PETERSÉN

"Storäventyraren" Karl Petersén (1865—1922) är en av många udda existenser vars bekantskap Gunnar Serner gör i Monte Carlo. Petersén hade levt ett äventyrligt liv, rest jorden runt och hunnit pröva på åtskilliga yrken sedan han i unga år gått till sjöss. I nederländska kolonialarmén hade han deltagit i kriget i Aceh på norra Sumatra. I Tyska sydvästafrika hade han drivit en tobaksplantage, i Valparaiso i Chile varit landägare och i Sverige godsägare.

Flera gånger hade han också besökt Monte Carlo och ruinerat sig vid stadens kasino. Och det är där han ånyo befinner sig 1912, denna gång med ett med vetenskapliga metoder framarbetat spelsystem.

Gunnar Serner investerar sitt resterande kapital i detta "oslagbara" system; inom ett par veckor är pengarna bortspelade.

Karl Petersén i Barranquilla, Colombia 1902. Foto: Okänd. Universitetsbiblioteket i Lund

Petersén, som på sin brokiga meritlista också har den självbiografiska romanen "Kalle Stark – En bok för den äventyrsälskande ungdomen", blir avgörande för Serner's egna lyckosamma försök i äventyrsgenren. I en liten text med titeln "Huru de blevo detektiv- och äventyrsförfattare" från 1917 skriver han, med återkommande tvetydig inställning: "Han befriade mig från en del onödiga pengar och bibragte mig åtskilliga betydligt nödvändigare insikter."

I ett brev daterat den åttonde september 1915 frågar Serner sin förläggare Olof Dahlberg om denne kan undersöka huruvida Petersén befinner sig i Sverige eller ej: "jag är rädd för den fan, om han lefver!"

Sju år senare, den tjugosjätte juli 1922, avlider Karl Petersén i den tyska fristaten Danzig i nuvarande Polen. Närmare bestämt i Zoppot, efter att ha startat upp en båtlinje mellan Stockholm och den välbesökta kasinostaden. För att hedra den hädangångnes minne, men kanske också för att försäkra sig om att "den fan" kommit i jorden, närvarar Serner vid begravningen.

Omständigheterna kring storäventyrarens död ska, föga förvånande, omges av rykten och mytbildning. En som lär ha varit av uppfattningen att han i själva verket blev skjuten av en affärskompanjon – men att det tystades ned – var Peterséns dotter Signe, sedermera känd under pseudonymen Sigge Stark. Ett namn den ännu idag högst välkända författaren hämtat från faderns bidrag till äventyrlitteraturen.

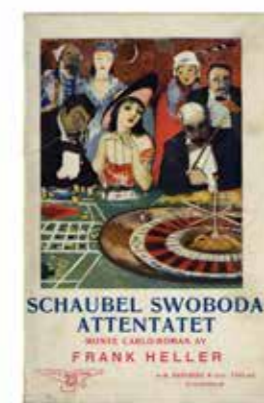
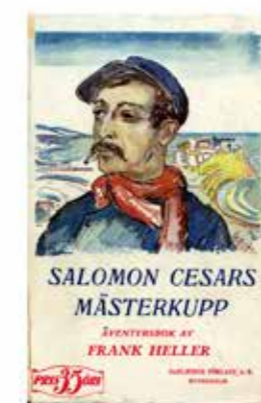
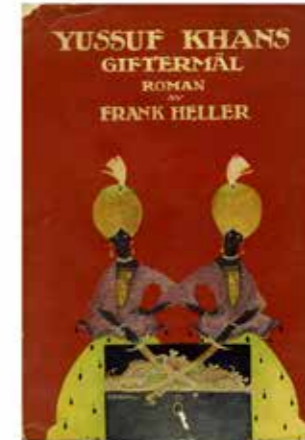
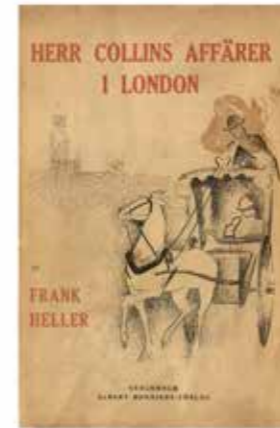
Frank Hellers bibliografi

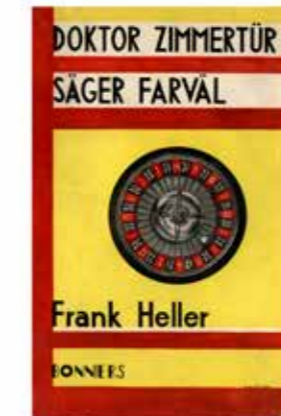
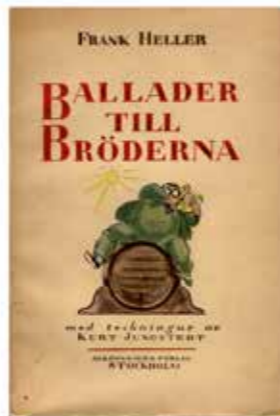
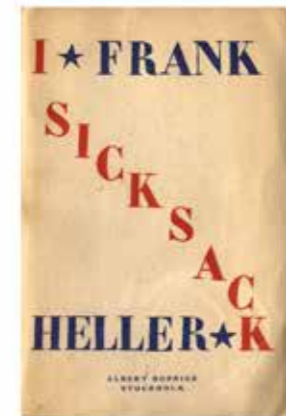
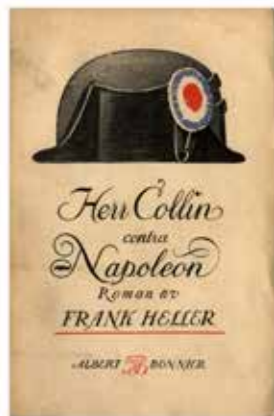
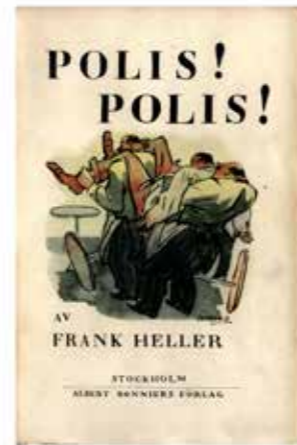
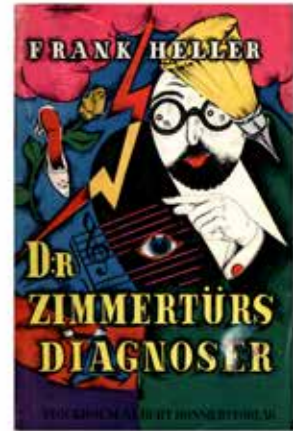
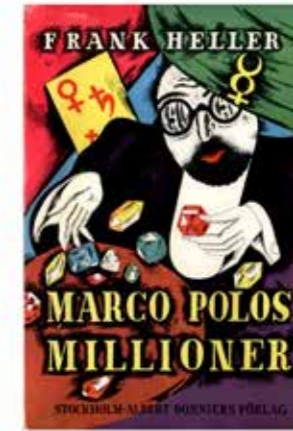
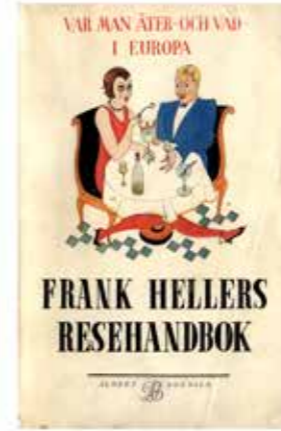
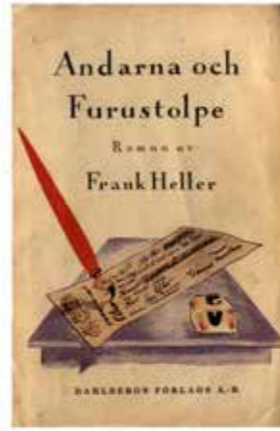
I hasardens huvudstad. Monte Carlo-noveller. Omsl. Signe Jansson. Bonnier Stockholm 1914
Herr Collins affärer i London. Novellserie. Omsl. och ill:er Yngve Berg. Bonnier Stockholm 1914
Storhertigens finanser. Roman. Omsl. Yngve Berg. Bonnier Stockholm 1915
Herr Leroux i luften. Novellserie. Omsl. och ill:er Per Lindroth. Bonnier Stockholm 1915
Den svenske förbrytaren Karlsson och några kolleger. Noveller. Omsl. G. L. Dahlberg Stockholm 1915
Monsieur Jean-Louis Kessels papper. Roman. Omsl. Torsten Schonberg. Dahlberg Stockholm 1915
Yussuf Khans giftemål. Äventyrsroman. Omsl. Einar Nerman. Dahlberg Stockholm 1916
Herr Collins sällsamma äventyr. Novellserie. Omsl. Bertil Lybeck. Ill:er Yngve Berg. Dahlberg Stockholm 1916
Min vän signor Origoni och några andra herrar. Noveller. Omsl. och ill:er Einar Nerman. Dahlberg Stockholm 1917
Salomon Cesars mästarkupp. Äventyrsbok. Omsl. Okänd. Dahlberg Stockholm 1917
Schaubel-Swoboda-attentatet. Monte Carlo-roman. Omsl. Okänd. Dahlberg Stockholm 1917
Unge Karl-Bertil von Birck. Äventyrsserie. Omsl. Yngve Berg. Dahlberg Stockholm 1917
Kejsarens gamla kläder. Roman. Omsl. Einar Nerman. Dahlberg Stockholm 1918
Förbannelsen över de otrogna! Noveller. Omsl. Yngve Berg. Dahlberg Stockholm 1919
Inled mig i frestelse! Roman. Omsl. Torsten Schonberg. Dahlberg Stockholm 1919
Andarna och Furustolpe. Roman. Omsl. Torsten Schonberg. Dahlberg Stockholm 1920
Herr Collin är ruinerad. Roman. Omsl. Yngve Berg (?). Dahlberg Stockholm 1921
Du dåre, i denna natt- Roman. Omsl. Egil Schwab. Bonnier Stockholm 1922
Polis! Polis! Noveller. Omsl. Egil Schwab. Bonnier Stockholm 1923
Den tusen och andra natten. En arabesk. Omsl. Torsten Schonberg (?). Bonnier Stockholm 1923
Herr Collin kontra Napoleon. Roman. Omsl. Okänd. Bonnier Stockholm 1924
I sicksack genom sinnevärlden. Noveller. Omsl. Okänd. Bonnier Stockholm 1925
Odysevs eller de sju menyerna. Roman. Omsl. Bertil Lybeck (?). Bonnier Stockholm 1925
Ballader till bröderna. Dikter. Omsl. och ill:er Kurt Jungstedt. Bonnier Stockholm 1926
Doktor Z. Noveller. Omsl. Curt Peters. Bonnier Stockholm 1926
Frank Hellers resehandbok. Var man äter vad i Europa. Omsl. Curt Peters. Bonnier Stockholm 1927
Marco Polos millioner. Roman. Omsl. Curt Peters. Bonnier Stockholm 1927
D:r Zimmerturs diagnoser. Noveller. Omsl. Curt Peters. Bonnier Stockholm 1928
Hur jag blev utpressare och andra berättelser. Omsl. Torsten Schonberg (?). Bonnier Stockholm 1928
D:r Zimmerturs bissara möten. Noveller. Omsl. Curt Peters. Bonnier Stockholm 1929
Eskapader. Noveller. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1929

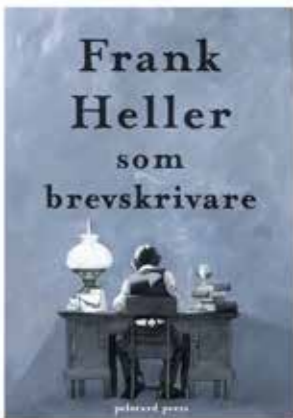
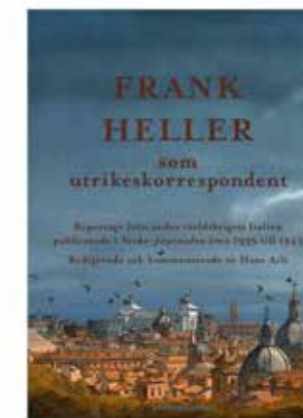
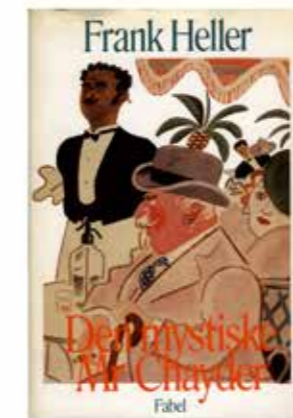
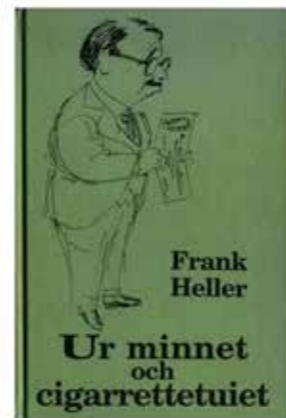
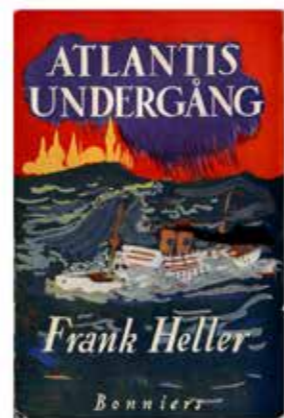
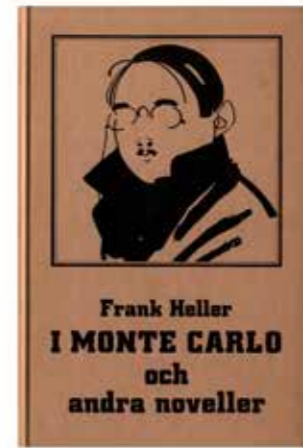
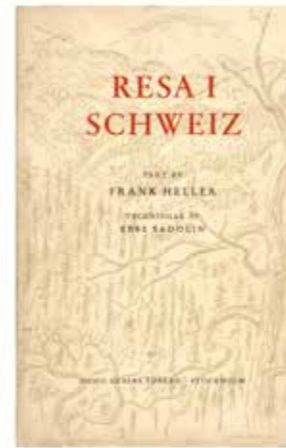
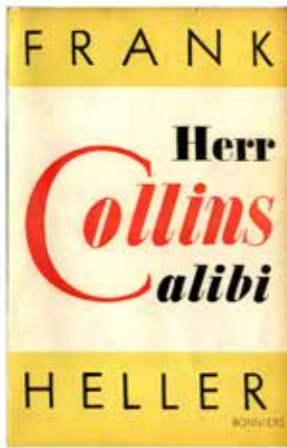
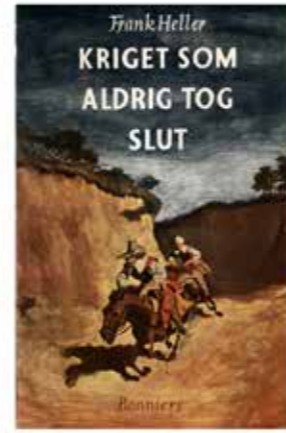
Storhertigens senare finanser. Roman. Omsl. Yngve Berg. Bonnier Stockholm 1930
Viskningar vid camemberten. Omsl. Torsten Schonberg. Noveller. Bonnier Stockholm 1930
Doktor Zimmertur säger farväl. Noveller. Omsl. Stig Heden. Bonnier Stockholm 1931
Stölden av Eiffeltornet. Roman. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1931
Herr Collins affärer med hemlandet. Omsl. Torsten Schonberg. Roman. Bonnier Stockholm 1932
Monsieur Collet, kejserlig äventyrare. Omsl. Torsten Schonberg. Noveller. Bonnier Stockholm 1932
Irrande vinter. Reseskisser 1932-1933. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1933
Älska din nästa så som dig själv! Noveller. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1933
Den stora filmen om Attila. Roman. Omsl. Curt Peters. Bonnier Stockholm 1934
År och bankilometer. Noveller. Omsl. Torsten Schonberg (?). Bonnier Stockholm 1934
Herr Collins alibi och andra noveller. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1935
Storhertigens efterlämnade finanser. Roman. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1936
Diagonal genom Europa. Reseentryck 1934-1937. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1937
Från Jupiter till Pallas. Noveller. Omsl. Torsten Schonberg. Bonnier Stockholm 1939
Tre mördare inträda. Roman. Omsl. Georg Lagerstedt. Bonnier Stockholm 1939
På detta tidens smala näs. Funderingar över ett liv. Omsl. Jurgen. Bonnier Stockholm 1940
Atlantis undergång. Roman. Omsl. Okänd. Bonnier Stockholm 1941
Kriget som aldrig tog slut. Roman. Omsl. Adolf Hallman. Bonnier Stockholm 1942
Gladiatorernas uttågsmarsch. Anteckningar från Italien 1939-43. Omsl. Bertil Lybeck. Bonnier Stockholm 1943
De ödesdigra skorna. Kriminalnoveller. Omsl. Anders Henschen. Bonnier Stockholm 1944
Europas mest hatade man. En romantisk historia. Omsl. Adolf Hallman. Bonnier Stockholm 1945
All världens detektivhistorier. En antologi sammanställd av Frank Heller. Omsl. Kurt Jungstedt. Bonnier Stockholm 1945
All världens sällsamma berättelser. I urval av Frank Heller. Omsl. Okänd. Bonnier Stockholm 1947
Resa i Schweiz. Omsl. och ill:er Ebbe Sadolin. Gebers Stockholm 1948
Fasadklättraren. Kåserier. Omsl. Åke Eriksson. Fabel Stockholm 1966
I Monte Carlo och andra kåserier och noveller. Red. Dag Hedman. Omsl. Adolf Hallman. Settern Örkel-ljunga 1985
Lund-språngbrädan till kontinenten och andra reseberättelser. Red. Dag Hedman. Omsl. Carl Henric Jensen-Carlsen. Settern Örkel-ljunga 1986
Ur minnet och ciggaretetuiet. Verkliga och överkliga minnen. Red. Dag Hedman. Omsl. Birger Lundquist. Settern Örkel-ljunga 1988
Den mystiske mr Chayder och några andra kriminalhistorier. Red. Dag Hedman. Omsl. Lisbet Juel. Fabel Stockholm 1990
Frank Heller som utrikeskorrespondent. Red. Hans Aili. Omsl. Petter Lawenius. Pelotard press 2019
Frank Heller som brevskrivare. Red. Dag Hedman. Omsl. Petter Lawenius. Pelotard press 2021

”Frank i telepatisk förbindelse med Filip Collin”, Capri 1922.
Foto: Troligtvis Annie Serner. Molanders samling,
Universitetsbiblioteket i Lund

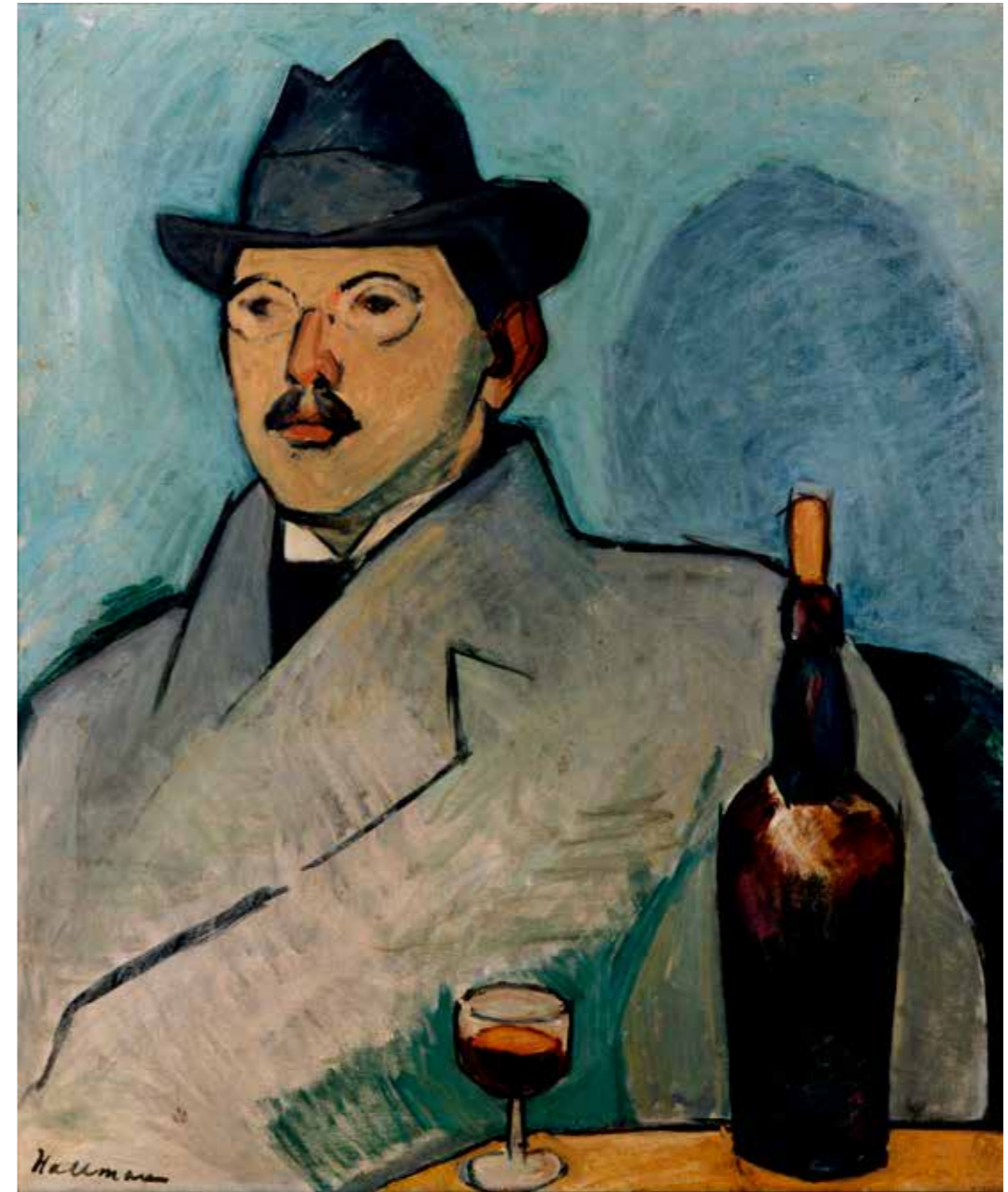

”Att Filip Collin är en direkt arvtogare av den ”småstadsmefistofeles”, med vars namn en vän i Lund en gång hedrat mig, vore lönlöst att bestrida. Men dock inbillar jag mig, att det fanns ett *men*, att det i Filip Collin föreligger ett steg, om än blygsamt i positiv riktning. När jag någon gång bläddrar i dessa första böcker, är det som framförallt slår mig den våldsamma aptiten på livet. ”Barnsligt road av att leva” — i alla väder. Tillvaron är inte längre det som vi brukade proklamera i Lund, en ”banal och monoton maskerad”, den är ett spännande äventyr.”

Frank Heller: *På detta tidens smala näs. Funderingar över ett liv.* 1940

Frank Heller porträtterad av Adolf Hallman 1916.
Målning av Adolf Hallman. Gunilla Wärles samling

Om utställningen

Frank Heller (pseudonym för Gunnar Serner, 1886—1947) är inte lika läst idag, men under första halvan av 1900-talet var han Sveriges mest framgångsrike underhållningsförfattare. Hans fler än femtio böcker kom i ständigt nya upplagor och översattes till 16 språk. Hellers eget liv är lika spännande som hans berättelser – inspiration till miljöer och persongallerier i böckerna hämtade författaren många gånger ur egna erfarenheter. I utställningen får vi följa Hellers livsöde – från studenttiden i Lund, via banksvindlerier och hasardspel, till författarframgångarna och de ständiga resorna i och utanför Europa. Och naturligtvis är alla hans böcker med, i de tidstypiska omslagen.

En utställning i Universitetsbibliotekets regi, i samarbete med utställningskurator Petter Lawenius.

Texter: Petter Lawenius och Niklas Qvarnström

Grafisk form: Marita Fagerlind

De utställda dokumenten, föremålen och böckerna är, utöver från Universitetsbiblioteket i Lund, hämtade ur Björn Tekes, Gunilla Wärles och Petter Lawenius samlingar.

LUNDS
UNIVERSITET

www.ub.lu.se

LUNDS UNIVERSITET
UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
046-222 91 90
info@ub.lu.se
ISBN: 978-91-985432-2-3